

**Työasiainvaliokunnan mietintö n:o 11 hallituksen esityksestä
laiksi siviilipalveluslain muuttamisesta**

Eduskunta on 9 päivänä marraskuuta 1993 lähettänyt työasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 277 laiksi siviilipalveluslain muuttamisesta.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavana vanhempi hallitussihteeri Eeva-Liisa Hiltunen työministeriöstä, vastaava opettaja Pertti Jokivuori ja koulutuspäällikkö Paula Savolainen Jyväskylän ammatillisesta aikuiskoulutuskeskuksesta, osastonjohtaja Mirja Malm ja kouluttaja Raija Vaara Kuopion ammatillisesta aikuiskoulutuskeskuksesta, rehtori Timo Kantokari Vaasan ammatillisesta aikuiskoulutuskeskuksesta, esimies Jukka Pesonen Otavan opistosta ja lakiasiainsihteeri Juha Keltti Aseistakieltäytyjäliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutosta siviilipalvelusorganisaation sisäiseen työnjakoon ja muutoksenhakujärjestelmään. Lisäksi ehdotetaan eräitä lähinnä muusta lainsäädännöstä johtuvia tarkistuksia.

Siviilipalveluksen toimenpanoon ja siviilipalvelusvelvollisten valvontaan liittyvät tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi työministeriöltä siviilipalveluskeskukselle. Keskus saisi nykyistään keskeisemmän aseman siviilipalveluksessa. Siirrettävät tehtävät olisivat lähinnä yksittäisiä palvelusvelvollisia koskevia hallinnollisia tehtäviä ja ensiasteen päätöksentekoa.

Muutoksenhakujärjestelmää muutettaisiin siten, että siviilipalveluskeskuksen päätöksistä voitaisiin valittaa hallintoviranomaisen sijasta tuomioistuimeen.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä. Valiokunta ehdottaa kuitenkin muutoksenhakusäännöksiin tarkennusta niin, että laissa säädetään siviilipalveluskeskuksen päätöstä koskevan muutoksenhakemuksen sisällöstä.

Valiokunta pitää tehtävien siirtoa alaspäin tarkoituksenmukaisena, mutta katsoo, että suunnitellun yhden siviilipalveluskeskuksen järjestelmän toimivuutta ja kustannuksia on tarkoin seurattava. Erityistä huomiota seurannassa on kiinnitettävä kustannusten kehittymisen ohella koulutuksen laatuun ja alueellisiin vaikutuksiin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

siviilipalveluslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1991 annetun siviilipalveluslain (1723/91) 8 §:n 1 ja 2 momentti, 48 §:n 2 momentti (*poist.*) ja 57 §,

muutetaan 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §, 20 §:n 2 momentin 2 kohta, 21 §, 29 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 momentti, 36 ja 40 §, 44 §:n 1 momentti, 45 §:n otsikko ja 1 momentti, 46 §, 47 §:n 3 momentti, 49 §:n 1 momentin johdantokappale, 50 §:n 2 momentti, 51 §:n 1 momentin 2 kohta, 52, (*poist.*) 53 ja 54 §, 56 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 ja 3 momentti, 61 § ja 65 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin niistä on 61 § osittain muutettuna 27 toukokuuta 1992 annetulla lailla (456/92), sekä *lisätään* 4 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi, 45 §:ään uusi 4 ja 5 momentti ja lakiin uusi 64 a § seuraavasti:

4, 6, 7, 10, 11, 16, 20, 21, 29, 35, 36, 40,
44—47 ja 49—53 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

54 § (*Uusi*)

*Muutoksenhaku siviilipalveluskeskuksen
päättökseen*

Siviilipalvelusvelvollisen on siviilipalveluskes-

kuksen päätöstä koskevaan muutoksenhakemukseensa sisällytettävä vaatimus siitä, miten päätöstä olisi muutettava, ja vaatimuksen perusteet. Hakemukseen on liitettävä jäljennös siviilipalveluskeskuksen päätöksestä ja selvitys sen tiedoksaannin ajankohdasta.

56, 59, 61, 64 a ja 65 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos, varapuheenjohtaja Nordman, jäsenet Häkämies, Koistinen, Komi, Kuittinen, Laitinen, P. Leppä-

nen, Mäkipää, Nikula, Rimmi, J. Roos, Taina, Takala ja Viljanen sekä varajäsenet Hiltunen (osittain) ja Koskinen.

Vastalause

Lakiehdotuksen mukaisesti siviilipalveluslain 4 §:ään tehtäisiin lisäys, joka tarkoittaa sitä, että siviilipalveluksen järjestämisessä siirrytään ns. yhden keskuksen malliin. Lakiehdotuksen perusteluiden mukaan yhden keskuksen malli ”vai-
kuttaa edullisimmalta vaihtoehdolta”. Edullisuusvaikutelma perustuu arvioihin henkilöstötarpeen supistumisesta.

Sekä Asestakieltäytyjäliiton että siviilipalvelusmiesten koulutusta antavien laitosten lausunnoissa on epäilty yhden keskuksen mallin toimivuutta. Pelätään koulutuksen tason laskua, sosiaalisten haittojen lisääntymistä ja vaikutuksia siviilipalvelusmiesten sijoituspaikkojen löytämisessä. Lisäksi monopolin antaminen yhdelle keskukselle merkitsee kilpailun loppumista koulutuksen tarjonnassa ja mahdollisesti kustannusten nousua.

Hallituksen esitys merkitsee nyt toimivien laitosten lakkauttamista yhtä lukuun ottamatta. Kun näin tapahtuu, ei niiden käynnistäminen ole enää mahdollista, jos yhden keskuksen malli

osoittautuu toimimattomaksi tai kalliiksi. Siksi siviilipalveluskeskuksia tulisi olla vähintään kaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 4 § näin kuuluvana:

4 §

Siviilipalvelusviranomaiset

Siviilipalveluskeskukset huolehtivat työministeriön alaisuudessa viranomaisasemassa siviilipalveluksen toimeenpanosta ja siviilipalvelusvelvollisten valvonnasta. (Poist.)

Keskuksia on vähintään kaksi. Niiden toimivalta määräytyy siten kuin asetuksella säädetään.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1993

Reijo Laitinen
Eila Rimmi

Jukka Roos
Johannes Koskinen
Lea Mäkipää

Reijo Lindroos
Pekka Leppänen